

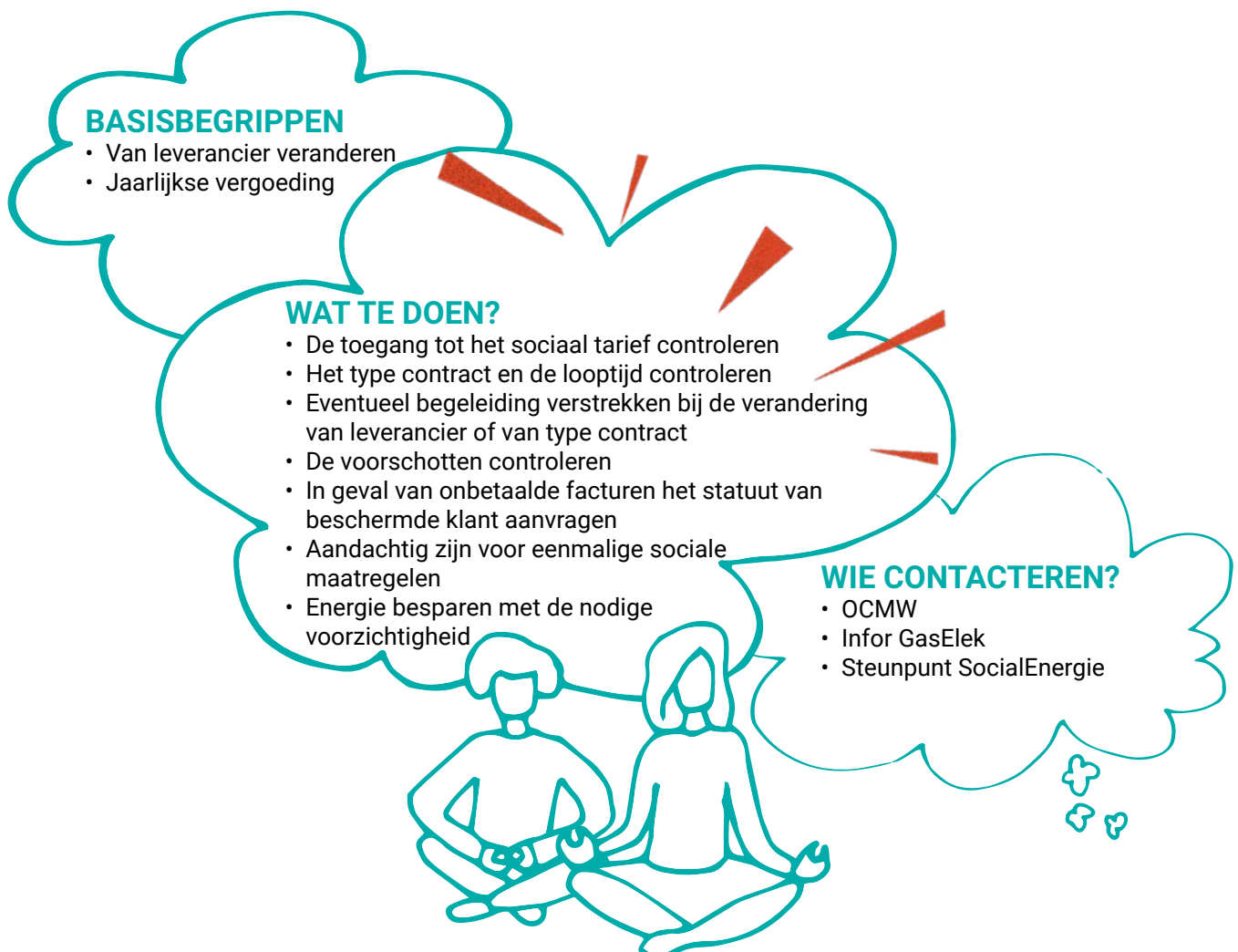
STIJGING VAN DE ENERGIEPRIJZEN - WAT TE DOEN? -

PRAKTISCHE FICHE VOOR MAATSCHAPPELIJK WERKERS

De stijgende energieprijzen zijn momenteel niet weg te slaan uit de media en leiden tot heel wat ongerustheid. Deze uitgavenpost weegt zwaar op het gezinsbudget. Veel mensen zien de winter dan ook angstig tegemoet.

Wie vreest om het niet te redden, doet een beroep op de sociale diensten, en dat zal zo blijven. Maar idealiter zijn we ook waakzaam en proactief ten aanzien van degenen die geen hulp vragen.

OVERZICHT VAN DEZE FICHE:

ENKELE BASISBEGRIPPEN VAN LEVERANCIER VERANDEREN

Mits een opzegtermijn van één maand kan men op elk moment van energieleverancier veranderen. Concreet is het de taak van de nieuwe leverancier om de oude leverancier en de netbeheerder op de hoogte te brengen van de verandering. Bij een verandering van leverancier moeten klanten hun EAN-code en meterstanden bezorgen en erop toezien dat hun nieuwe contract effectief in werking treedt.

Klanten kunnen ook een contract afsluiten met verschillende gas- en elektriciteitsleveranciers. Consumenten kunnen 'rondkijken' op de markt, met die beperking dat er in het Brussels Gewest maar twee leveranciers zijn die contracten 'voor iedereen' aanbieden (zonder voorafgaande aankoop van aandelen van coöperanten, zonder tussenkomst van andere partijen en zonder andere beperkende voorwaarden), namelijk Engie en TotalEnergies. Eenzelfde leverancier biedt ten slotte een aantal verschillende contracten aan. De verschillen qua aanbod worden bepaald door het type contract (vast of variabel), de prijs (uiteraard ...), het aandeel groene energie en een aantal gekoppelde diensten of verplichtingen (bv. betaling via domiciliëring en verzending van de factuur via mail).

In het Brussels Gewest moeten contracten worden afgesloten voor een initiële duur van drie jaar. Een 'vast' contract betekent dat de prijs is vastgelegd voor de volledige duur van het contract. In zijn algemene voorwaarden kan de leverancier echter bepalen dat de prijzen na één, twee of drie jaar worden gewijzigd. De klant moet hierover worden geïnformeerd en heeft de keuze om de prijsaanpassing te aanvaarden of van leverancier of contract te veranderen. Met een 'variabel' contract kan de leverancier zijn prijzen wijzigen in functie van de markt. De prijzen kunnen vier keer per jaar worden aangepast, of zelfs vaker bij sommige contracten. Lees zeker onze tips op de volgende pagina van dit document alvorens een nieuw contract af te sluiten.

JAARLIJKSE VERGOEDING

Veranderen van leverancier is gratis. Er kan geen schadevergoeding worden geëist. Sommige leveranciers rekenen echter een vergoeding aan, die ze op jaarbasis berekenen. Andere leveranciers verdelen de vergoeding naar rato van het aantal leveringsdagen of -maanden. Als de vergoeding een forfaitair bedrag voor een jaar is, houdt de verandering van leverancier na minder dan 12 maanden dus in dat toch voor het hele jaar wordt betaald, want de resterende maanden worden niet terugbetaald (het gaat in feite om een soort van verdoken schadevergoeding wegens contractbreuk). Het bedrag van de vergoeding en de berekeningswijze verschillen van leverancier tot leverancier. Een recente wetwijziging bepaalt het volgende uitsluitend voor variabele contracten:

- Als de klant in minder dan 6 maanden vertrekt, kan de leverancier een vaste vergoeding van hoogstens 6 maanden factureren.
- Als de klant na 6 maanden vertrekt, wordt de vergoeding berekend naar rato van het aantal leveringsdagen.

WAT TE DOEN IN DE HUIDIGE CONTEXT?

DE TOEGANG TOT HET SOCIAAL TARIEF CONTROLEREN

Door het plafonneringsmechanisme kan het sociaal tarief niet plots stijgen. Het blijft ook het goedkoopste tarief op de markt. Van 1 februari 2021 tot 30 juni 2023 kunnen rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming (RVT) eveneens aanspraak maken op het sociaal tarief. Hoewel het tarief in principe automatisch wordt toegekend, botst het soms op grenzen. **Daarom is het belangrijk om na te gaan** of de persoon eventueel aan de voorwaarden voldoet en zo ja, om de nodige stappen te ondernemen zodat die persoon van het tarief kan genieten. Meer info: Sociaal tarief voor elektriciteit en/of aardgas¹ en Het Sociaal Tarief (vroeger Specifiek Sociaal Tarief of SST)².

HET TYPE CONTRACT EN DE LOOPTIJD CONTROLEREN

De meest risicovolle contracten in de huidige context zijn vaste contracten die bijna aflopen, met name na een beslissing tot afsluiting (of een 'end of contract'), alsook contracten met een variabel tarief doordat de duizelingwekkende prijsstijging daar direct in wordt opgenomen. 40% van de gezinnen heeft echter een energiecontract met een variabel tarief. **Het is belangrijk om precies te weten in welke formule de klant zich situeert en wat de toekomstige looptijd is.** Deze informatie is beschikbaar op de jaarlijkse factuur of bij de leverancier.

¹ <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/energieprijzen/sociaal-tarief-voor-energie>

² <https://www.socialenergie.be/nl/sociale-maatregelen/specifieke-sociale-maatregelen-voor-aardgas-en-elektriciteit/het-sociaal-tarief-vroeger-specifiek-sociaal-tarief-of-sst/>

EVENTUEEL BEGELEIDING VERSTREKKEN BIJ DE VERANDERING VAN LEVERANCIER OF VAN TYPE CONTRACT

Als de formule van het huidige contract niet voordelig is of als het contract afloopt, moet een verandering van leverancier of contract worden overwogen.

Via officiële prijsvergelijkers zoals Brusim (vergelijker van het aanbod van leveranciers)³ of CREG Scan (CREG Scan: zit uw energiecontract nog goed?)⁴ is het mogelijk om de prijzen te vergelijken.

In de huidige context geniet persoonlijke begeleiding met een analyse van het lopende contract en een toelichting van de risico's van elk type contract echter de voorkeur. Deze dienst wordt door Infor GasElek⁵ gratis aangeboden aan alle Brusselaars. Neem gerust contact met hen op!

DE VOORSCHOTTEN CONTROLEREN

Door de aangekondigde prijsstijging kan de jaarlijkse factuur voor sommige contracten hoger uitvallen zelfs al het energieverbruik hetzelfde is gebleven. **De voorschotten preventief verhogen kan helpen om de meerkosten te spreiden**, maar niet elk gezinsbudget laat dat toe.

De wet van 28 februari 2022 bepaalt het volgende:

- De berekeningswijze van de voorschotten moet in het contract vastgelegd zijn.
- Wanneer de leverancier de voorschotten vastlegt of wil wijzigen, moet hij de klant een verantwoording bezorgen over de berekeningswijze.
- De wijziging van het bedrag van de voorschotten op voorstel van de leverancier wordt enkel toegepast als de klant zich hier niet verzet binnen de 15 dagen volgend op de kennisgeving.

Wanneer de klant een vast contract heeft getekend, is een verhoging van het voorschot niet gerechtvaardigd omdat de prijzen op voorhand gekend zijn. Hetzelfde geldt voor het sociaal tarief, aangezien de stijging beperkt zou moeten blijven. We raden klanten dan ook aan om, als zij dat wensen, bezwaar te maken tegen deze verhoging via de daartoe voorziene ruimte in de klantzone van de website van de leverancier of door een e-mail te sturen naar de leverancier. In geval van onenigheid is het raadzaam om een klacht in te dienen bij de federale ombudsman voor energie⁶.

IN GEVAL VAN ONBETAALDE FACTUREN HET STATUUT VAN BESCHERMDE KLANT AANVRAGEN

Het statuut van beschermde klant⁷ is een gewestelijke beschermingsmaatregel die het mogelijk maakt om de schuldvorderingsprocedure op te schorten, om tegen afsluiting van energie beschermd te zijn maar ook om van het sociaal tarief te genieten. In de huidige context is dat vooral interessant voor mensen die niet in aanmerking komen voor dit tarief, zoals personen met een laag inkomen die weliswaar geen recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming.

Het statuut van beschermde klant kan vanaf de ingebrekestelling worden aangevraagd bij:

- **Sibelga** voor iedereen die aan een van de volgende drie voorwaarden voldoet⁸ :
 - * van het federale sociaal tarief genieten, of
 - * verwickeld zijn in een schuldbemiddelingsprocedure met een erkend bemiddelingscentrum of in een procedure voor collectieve schuldenregeling, of
 - * genieten van de verhoogde tegemoetkoming.
- **Brugel** voor iedereen van wie het inkomen een zeker maximumbedrag niet overschrijdt⁹. De maximumbedragen werden in april 2022 flink opgetrokken.
- **OCMW** voor iedereen die een aanvraag indient; het OCMW beoordeelt dan de staat van behoefte.

Wanneer het statuut wordt toegekend, wordt het handelscontract opgeschort. De klant wordt door Sibelga gefactureerd tegen het sociaal tarief en moet met de commerciële leverancier een afbetalingsplan overeenkomen. De bescherming duurt tot de schuld is afgelost, voor een maximale periode van 5 jaar (behalve voor personen in schuldbemiddeling of in collectieve schuldenregeling).

We herinneren eraan dat het OCMW ook over een fonds beschikt voor de tenlasteneming van onder andere energiefacturen. Iedereen kan hiervoor een aanvraag indienen. Het fonds is niet voorbehouden voor personen die al bijstand krijgen van het OCMW (bv. leefloon).

3 <https://www.brusim.be/client/#/myProfile>

4 <https://www.creg.be/nl/cregscan#/>

5 <https://www.inforgazelec.be/nl/>

6 <https://www.ombudsmanenergie.be/nl>

7 <https://www.socialenergie.be/nl/sociale-maatregelen/specifieke-sociale-maatregelen-voor-aardgas-en-elektriciteit/het-statuut-van-beschermde-klant/>

8 https://www.sibelga.be/nl/aansluitingen-meters/bescherming-klanten/statuut-beschermde-klant?_country=BE

9 https://www.brugel.brussels/nl_BE/page/client-protege

AANDACHTIG ZIJN VOOR TOEKOMSTIGE SOCIALE MAATREGELEN

Sinds de prijsstijging heeft de federale regering verschillende eenmalige steunmaatregelen goedgekeurd. Deze maatregelen zijn terug te vinden en worden regelmatig geactualiseerd op <https://www.socialenergie.be/nl/campagne-energieprijzen-stijgen-er-is-hulp-beschikbaar/>

ENERGIE BESPAREN MET DE NODIGE VOORZICHTIGHEID

Berichten over prijsstijgingen worden vaak afgesloten met de zin: "De goedkoopste energie is de energie die je niet verbruikt." Dat is niet helemaal onwaar, maar de boodschap moet genuanceerd en met de nodige voorzichtigheid worden overgebracht. Uit de laatste Barometer Energiearmoede (Barometers energie- en waterarmoede (2009-2020)¹⁰), die werd uitgevoerd vóór de huidige prijsstijging, blijkt namelijk al dat 11,4% van de Brusselaars als gevolg van hun economische kwetsbaarheid in verborgen energiearmoede verkeert. Met andere woorden, ze 'onderconsumeren' en komen niet tegemoet aan basisbehoeften, zoals verwarming en verlichting, omdat ze bang zijn voor een te hoge factuur die ze niet zouden kunnen betalen. Bovendien hebben gezinnen in kansarmoede niet altijd vat op de panden waarin zij wonen en leven zij vaak in energievretende gebouwen. Wanneer een woning niet wordt verwarmd, heeft dat gevolgen voor de staat van die woning en voor de gezondheid van de bewoners. Voor een individuele aanpak biedt Homegrade¹¹ gratis huisbezoeken en advies aan.

WIE CONTACTEREN?

- **Het OCMW**

De contactgegevens, modaliteiten en werktijden van de cellen Energie zijn terug te vinden op cutt.ly/CPAS-OCMW

- **Infor GasElek**

Gratis dienst voor alle gas- en elektriciteitsconsumenten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest - 02 209 21 90 - info@gazelec.info - Elke dag van 9.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 17.00 uur, behalve op donderdagvoormiddag.

- **Steunpunt SocialEnergie**

Permanentedienst voor alle maatschappelijk werkers in de eerste lijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor energie- en wateraangelegenheden - 02 526 03 00 - socialenergie@fdss.be - van maandag tot vrijdag van 9.30 tot 16.30 uur. Meer informatie over de toegang tot energie en water is te vinden op www.socialenergie.be. Diverse standaardbrieven (toepassing van het sociaal tarief, aanvraag van een contract, aanvraag van een afrekening, ...) zijn beschikbaar op <https://www.socialenergie.be/nl/toolbox/> (standaardbrieven).

De volledige en meest
actuele informatie vind je op
www.energiesteun.brussels

10 <https://www.kbs-frb.be/nl/barometers-energie-en-waterarmoede-2009-2019>

11 <https://homegrade.brussels/nl/>